

SECTION: BOTANY AND FORESTRY

ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ ТА ВИДИ АЛЬПІНАРІЇВ

Осьмачко Олена Миколаївна

к. с.-г. н., доцент

Кафедра садово-паркового господарства

lenaosmachko1978@ukr.net

Горбась Сергій Олександрович

к. с.-г. н., доцент

Кафедра садово-паркового господарства

Ясенок Владислав Євгенович

здобувач вищої освіти магістерського рівня

Кафедра садово-паркового господарства

Сумський національний аграрний університет, Україна

Вступ. У нашій країні останнім часом спостерігається зростаючий інтерес до альпінаріїв, як декоративного елемента ландшафтного дизайну. Першу альпійську гірку було створено у XVIII сторіччі в Англії. При створенні цього декоративного елемента були використані рослини із Швейцарських Альп, ісландський гравій і базальтова лава. Пізніше у 1867 році було побудовано альпійські гірки в садах К'ю під Лондоном і в 1871 році в Единбурзі. Упродовж XX століття скельні гірки (рокарії), стали невід'ємним елементом садово-паркового будівництва [1]. Англійська мода на кам'яністі сади швидко поширилася по всій Європі. Одним з перших прикладів є альпінарій у Відні, який зберігся до наших днів.

Розвиток науки і техніки дозволив людям створювати кам'яністі сади, які максимально схожі на природні ландшафти. Це відповідає сучасному тренду і бажанням людей наблизитися до природи.

Мета роботи. Познайомитися з історією та особливостями створення альпінаріїв.

Результати та обговорення. Кожен власник зам'яського будинку мріє щоб його ділянка була зручним і красивим місцем для відпочинку. Щоб мрії стали реальністю, слід ретельно продумати планування ділянки, щоб в подальшому раціонально використовувати її площу. Оформлення території має бути не лише красивим, а й практичним. Для цього потрібно враховувати кліматичні умови, природні особливості ділянки, а також побутові та національні традиції [2].

Альпінарій – це рукотворний кам'янистий сад, який створюється з каміння, рослин і води. Він імітує красу гір і демонструє унікальний комплекс рослин, які пристосовані до суворих умов високогір'я.

Альпінарії можна розділити на два основних типи: альпійські гірки та альпійські лужки.

Альпійська гірка – це штучна споруда, яка імітує природний гірський ландшафт. Вона може створюватися на схилі чи штучному насипі, декорованому камінням.

Альпійський лужок – це менш складна споруда, яка імітує природні ландшафти долин і рівнинних ділянок альпійських високогір'їв.

Обидва типи альпінаріїв є декоративними елементами ландшафтного дизайну. Вони можуть використовуватися для прикраси саду, парку, або прибудинкової території [1].

Альпінарії найкраще будувати на відкритих ділянках, де немає дерев і чагарників. Такий зовнішній вигляд буде максимально схожим із природними умовами, оскільки альпійські рослини ростуть на відкритих кам'янистих схилах. Створення альпінарію починається з розробки плану. У плані слід вказати розташування рослин, каміння та інших елементів декору. Осінь – найкращий час для будівництва альпінарію. У цей період рослини перебувають у стані спокою, що дозволяє їм краще прижитися на новому місці. Спочатку знімають з наміченої ділянки верхній шар ґрунту на глибину 30 см. Потім на 10 см засипають дренаж. Вона є важливою частиною альпінарію, оскільки забезпечує відведення зайвої води. Це допомагає захистити рослини від загнивання і забезпечує їм оптимальні умови для росту. Далі засипають пісок на 5 см. Потім на пісок кладуть землю. Формування альпінарію починається з викладки найбільших каменів. Вони створюють основу для всієї споруди. Після цього викладають середні камені, а потім дрібні. Вони додають альпінарію рельєфності і деталізації. Для успішного розвитку рослин у проміжки між камінням добавляють родючий ґрунт. Це допоможе рослинам успішно розвиватися і цвісти. Після виконання підготовчих робіт, рослини не садять 20 днів, ждуть поки ґрунт утрамбується. Якщо альпінарію створюють восени то рослини краще посадити весною. Рослини потрібно висаджувати у підготовлену лунку і присипають ґрунтом. Поверх ґрунту кладуть гравій для створення ефекту цілісності і відчуття, що рослини ростуть у природних умовах. Він також допомагає запобігти випаровуванню вологи з ґрунту [3].

Для створення гармонійного альпінарію важливо дотримуватися певної схеми висаджування рослин. Першими висаджують чагарники, які створюють основу композиції. Далі висаджують трав'янисті рослини, які додають різноманітності та кольору. Наприкінці висаджують ґрунтопокривні рослини, які заповнюють порожнечі.

Для альпінаріїв рекомендують такі рослини: чагарники (спірею японську, мигдаль, перстач, бересклет, барбарис крастнолистий, кизильник горизонтальний); вічнозелені (ялину канадську та звичайну, гірську сосну, ялівець); світлолюбні (ірис, лаванду, адоніс, молодило, декоративну цибулю); універсальні (флокс, крокус, арабіс, фіалки, дзвіночки, седум); тіньовитривалі (барвінок, астильбу, папороть, примулу, бадан, хосту, стахіс) [4].

Рослини в альпінарії потребують регулярного догляду, щоб бути здоровими та красивими. Догляд за рослинами включає в себе видалення бур'янів, прибирання відцвілих суцвіть і сухого листя, підживлення та полив.

Восени рослини потребують додаткового підживлення фосфором і калієм, щоб пережити зиму.

Висновки. Опрацювавши тези доповідей та статті вчених ми познайомилися з історією, особливостями створення та догляду за альпінаріями для того щоб в подальшій роботі розглянути опрацьовані матеріали.

Список використаних джерел

1. Левусь Т.М. Альпійські гірки – орографічні та флористичні символічні аналоги гірського ландшафту. Науковий вісник УкрДЛТУ : зб. наук.-техн. праць. Сер.: Заповідна справа в Галичині, на Поділлі та Волині. Львів : Вид-во УкрДЛТУ. 2004. Вип. 14.8. С. 275-278.
2. Кучерявий В.П. Озеленення населених місць : підручник [для студ. ВНЗ]. Львів : Вид-во «Світ», 2005. 456 с.
3. Кучерявий В.П. Озеленення населених місць. Львів: Світ, 2004. 450 ст.
4. Кучерявий В.П., Левусь Т.М. Еколого-біологічні проблеми рослинного покриву скельних гірок. Проблеми урбоекології та фітомеліорації. Львів : Вид-во УкрДЛТУ, 2003. С. 66-68.